

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. všeobecná časť

I.

Problematika energetickej hospodárnosti budov bola do slovenského práva zavedená zákonom č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov ako transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/91/ES (Ú. v. ES L 1, 04. 01. 2003) s účinnosťou od 1. januára 2006. Základným cieľom vzniku európskej politiky energetickej hospodárnosti budov bolo zistenie, že budovy zodpovedajú až za 40 % celkovej spotreby energie v Európskej únii a že táto spotreba je založená prevažne na spaľovaní zemného plynu, ropných produktov a tuhých palív (uhlia a dreva), čo je príčinou veľkého objemu emisií skleníkových plynov. Z tejto smernice vyplynula požiadavka znížiť spotrebu energie do roku 2020 o 20 % a uprednostňovať v nových budovách a v existujúcich budovách pri ich významnej obnove dodávanie energie potrebnej na užívanie takejto budovy z obnoviteľných zdrojov. Táto smernica bola najprv zmenená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 (Ú. v. L 311, 21. 11. 2008) a následne zrušená a nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ (Ú. v. L 153, 18. 06. 2010) s ambicióznejšími cieľmi. To sa premietlo aj do zákona č. 555/2005 Z. z. niekoľkými novelizáciami.

II.

Hlavným obsahom navrhovaného zákona je transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/844 (Ú. v. L 156, 19. 06. 2018, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2010/31/EÚ). Jej základným cieľom je vytvoriť v Európskej únii udržateľný, konkurencieschopný a bezpečný energetický systém založený na ďalšom znižovaní emisií skleníkových plynov najmenej o 40 % do roku 2030 v porovnaní s rokom 1990 a s cieľom dosiahnuť do roku 2050 zníženie emisií skleníkových plynov o 80 až 95 % v porovnaní s rokom 1990.

Na dosiahnutie tohto cieľa smernica obsahuje opatrenia pre členské štáty a pre investorov v stavebníctve a v energetike zamerané na to, aby sa energetický systém do roku 2050 dosiahol dlhodobý cieľ energeticky efektívneho a dekarbonizovaného fondu všetkých bytových a nebytových budov, verejných i súkromných, pretože užívanie budov spôsobuje až 36 % všetkých emisií CO₂ v Európskej únii. Od členských štátov sa požaduje, aby sa trvalo usilovali o rovnováhu medzi dekarbonizáciou dodávok energie do budov a znížením konečnej spotreby energie

v budovách. Toto úsilie členských štátov do roku 2050 má byť podľa smernice podporené konkrétnymi opatreniami a stanovenými orientačnými míľnikmi na roky 2030, 2040 a 2050.

Z uvedeného komplexného cieľa Európskej únie sa navrhovaný zákon týka cieľov a opatrení, ktoré smerujú k zvýšeniu požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov – bytových budov i nebytových budov bez ohľadu na ich vlastníkov. Energetickou hospodárnosťou budov sa rozumie celkové množstvo energie potrebnej na splnenie všetkých energetických potrieb súvisiacich s normalizovaným užívaním budovy, najmä množstvo energie potrebnej na vykurovanie budovy, na prípravu teplej vody, na chladenie a vetranie budovy a na zabudované osvetlenie budovy.

Požadované opatrenia sa týkajú nových budov a existujúcich budov po ich významnej obnove, ktoré by mali byť budovami s takmer nulovou potrebou energie. Hlavným nástrojom na dosiahnutie tohto cieľa smernica 2018/844/EÚ zavádza programový dokument „Dlhodobá stratégia obnovy fondu budov“, ktorý určuje politiky a činnosti na roky 2020 až 2050. Navrhovaná novela preberá ustanovenia tejto smernice a ustanovuje zodpovednosť a úlohy na jej realizáciu. Základná zodpovednosť za vytvorenie a uskutočňovanie dlhodobej stratégie obnovy fondu budov sa navrhuje zveriť Ministerstvu dopravy a výstavby Slovenskej republiky, ktoré už doteraz v tejto problematike pôsobí a vypracovalo a postupne realizuje národný plán, ktorý požadovala smernica 2010/31/EÚ.

III.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi ústavného súdu, inými zákonmi a medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná a právom Európskej únie. Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje v súlade s transpozíciou do príslušných právnych predpisov Slovenskej republiky k dátumu 10. marca 2020.